

ธรรมเนียมการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน
ตำบลพิบูล อำเภอชุมแสง จังหวัด นครสวรรค์

ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน

ตำบลพิบูล อำเภอูมแสง จังหวัด นครสวรรค์

เกริ่นนำ

ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นปัญหาวิกฤตที่ก่อกำรอน ในสังคมไทยมานาน ทำให้ชาติต้องสูญเสียทรัพยากรอย่างมหาศาล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ความเชื่อมั่นของประชาชน ความน่าเชื่อถือของประเทศ และมีแนวโน้ม ที่จะขยายตัวรุนแรงยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่วางกลไก ป้องกัน ตรวจสอบและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเพื่อป้องกันการทุจริต ขณะที่ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนร่วมมือกันป้องกันการทุจริต เจ้าหน้าที่รัฐยึดมั่นในคุณธรรม ความสุจริตและการปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และกำหนดแผนแม่บทการปฏิรูปประเทศ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่จะ “ส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต” ส่งผลให้คดีทุจริต และประพฤติมิชอบลดลง และการดำเนินคดีทุจริตเกิดความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ คณะทำงาน จึงได้จัดให้มีการจัดทำ “ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน” ตำบลพิบูล อำเภอูมแสง จังหวัด นครสวรรค์ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน ดังกล่าว

ส่วนที่ 1

ข้อมูลและสถานการณ์สำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของตำบล

ตำบลพิบูลตั้งอยู่ในเขตอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอชุมแสง ประมาณ 1.5 กิโลเมตร ห่างจากศาลาว่าการจังหวัดนครสวรรค์ ประมาณ 42 กิโลเมตร ตำบลพิบูลมี เนื้อที่ประมาณ 28,387.50 ไร่ 45.42 ตารางกิโลเมตร ประชากรทั้งสิ้น 1,174 ครัวเรือน จำนวน 3,438 คน ตำบลพิบูลแบ่งพื้นที่ปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะดินเป็นดินเหนียว เหมาะสำหรับการทำเกษตร มี วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญ ได้แก่การทำบุญกลางบ้านสรงน้ำพระและอาบน้ำผู้สูงอายุ เป็นต้น

ค่านิยมค้ำพื้

1. ธรรมเนียมนี้ เรียกว่า ธรรมเนียมการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชนตำบล...พิบูล.....
2. การประกาศใช้ธรรมเนียมการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน ตำบล พิบูล ให้มีผลตั้งแต่วันที่.....5.....เดือน สิงหาคม พ.ศ.2565

ส่วนที่ 2

ปรัชญาและแนวคิดธรรมเนียมการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน

“ธรรมเนียมการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน” คือ ข^๑อตกลงร^๑วม หรือ กติกาที่เป^๑นเจตจำนงและพันธระ^๑วมของชุมชน สังคม และหน^๑วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องข^๑องทุกภาคส^๑วน เพื่อเป^๑นกรอบและแนวทางการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในท้องที่ของตน อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย รวมทั้งประชาชนสามารถนำพาตนเองได้ และมีความซื่อสัตย์สุจริต หรือ เรียกว่า “การสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน” ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการป้องกัน (2) ด้านการป้องปราม (3) ด้านการปราบปราม และ (4) ด้านการประชาสัมพันธ์

ภาพที่พึงประสงค์ หรือ เป้าหมายหลักในภาพรวมของธรรมเนียมฉบับนี้ คือ

1. ส่งเสริมให้เครือข่ายภาคประชาชนมีบทบาทในการเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วม ในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในท้องที่ของตน อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย
2. สนับสนุนให้ประชาชนสามารถนำพาตนเองได้ และมีความซื่อสัตย์สุจริต

ส่วนที่ 3

ทิศทางและมาตรการสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน

เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและร่วมมือกันขององค์กรและเครือข่ายภาคประชาชน ชุมชน เพื่อดำเนินการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชนในพื้นที่ตำบลของตน บรรลุเป้าหมาย ทั้ง 4 ด้าน โดยมีมาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วมกัน) จำนวน 27 มาตรการ ดังนี้

ด้านที่ 1 การป้องกัน

เป้าหมาย (ทิศทาง) ประชาชนมีความเข้าใจปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ตระหนักถึงพิษภัย ตื่นตัว เปลี่ยนแปลงตนเอง มีความรับผิดชอบ และเข้าร่วมการป้องกันและต่อต้านการทุจริตภายในพื้นที่ โดยจัดกิจกรรม ที่สร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

1. สร้างจิตสำนึกชุมชนต่อส่วนรวม เด็กเยาวชน ประชาชนในพื้นที่
2. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม เพื่อให้เห็นผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์

ส่วนรวม

3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรม ส่งเสริมความดี เข้าวัดฟังธรรม การสวดมนต์ การมีส่วนร่วม ประชาธิปไตยในชุมชน ศึกษาธรรมด้วยตนเองผ่านสื่อออนไลน์

4. ส่งเสริมอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ ชี้แนะแนวทางให้แก่โรงเรียน ผู้นำ เยาวชน และประชาชนในเรื่องทุจริต สุจริต ปลูกฝังจริยธรรม สร้างคุณธรรมความดี ส่งเสริมเชิดชูคนดี ส่งเสริมการเข้าวัด ฟังธรรม การรักษาศิล 5 พื้นที่ดี กลไกดี สร้างเครือข่ายสอดส่องดูแลการทำความดีในพื้นที่

5. สร้างความเข้าใจโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ (ร่วมสอดส่องดูแล) สร้างความสามัคคีให้กับคนในชุมชนด้วยกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กีฬา งานประเพณี ฯลฯ

6. การรักษาความสะอาดในพื้นที่ โดยชุมชนร่วมดูแลในการจัดการตนเอง และคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่

ผู้รับผิดชอบ : ประชาชน, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, บ้าน, วัด, โรงเรียน, กลุ่มอสม., อปพร., อบต.,รพสต.

ด้านที่ 2 การป้องปราม

เป้าหมาย (ทิศทาง) ชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดค้นมาตรการ รูปแบบ วิธีการ เครื่องมือ และระบบที่จะทำให้ประชาชนรับรู้ได้สะดวก สร้างสรรค์ และพัฒนาระบบปกติของพื้นที่

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมในเรื่องการสอดส่องดูแล ความปลอดภัยในพื้นที่
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการของหน่วยงานที่ลงสู่ชุมชน โดยให้ชุมชนร่วมเป็นกลไกพิจารณาโครงการ
3. จัดตั้งศูนย์ตำบลสุจริต ในการรับเรื่องร้องเรียน แจ้งข้อมูลข่าวสาร (สร้างความปลอดภัยให้ผู้ร้องเรียน) ติดตามการลงโทษของผู้กระทำความผิดให้เห็นผลชัดเจน
4. ให้ความรู้เรื่องบทลงโทษ ความรู้ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์ต่างๆในชุมชน ได้แก่ การเลือกตั้ง การทำผิดกฎหมาย สร้างกฎ กติกาชุมชน ในการทำความดีเพื่อเชิดชูและยกย่องความดี สร้างแรงจูงใจและมีบทลงโทษ
5. จัดตั้งเครือข่ายคนในชุมชนเพื่อวางแผนการติดตามตรวจสอบโครงการภาครัฐต่าง
6. จัดให้มีวาระการประชุมประจำเดือน ทั้งในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ

ผู้รับผิดชอบ : ประชาชน, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, บ้าน, วัด, โรงเรียน, กลุ่มออม. ,อปพร.

อบต., รพสต.

ด้านที่ 3 การปราบปราม

เป้าหมาย (ทิศทาง) ชุมชนมีส่วนร่วมสร้างแบบอย่างที่ดี สร้างตัวเองให้สุจริตก่อนที่จะไปตรวจสอบองค์กรอื่น โดยสร้างระบบการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายที่มาจากงบประมาณรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภายนอก มีการพัฒนาระบบการเงินและการตรวจสอบภายใน รวมทั้งการรายงานต่อสมาชิก และสาธารณะเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชน ภาคประชาชน ทั้งนี้เป็นการต่อยอดจากสิ่งเดิมที่เคยทำมาก่อน

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

1. ตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ติดตามการลงโทษของผู้กระทำความผิดให้เห็นผลชัดเจน สายด่วน 1206
2. จัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวัง มีศูนย์ กลไกทำงาน
3. ตั้งกรรมการตรวจสอบโครงการเมื่อพบโครงการทุจริต ต้องหาบุคคลที่ไว้วางใจได้ หาช่องทางคนที่ทำทุจริต ผ่านสภาองค์กรชุมชนเพื่อแจ้งการทุจริต
4. แจ้งเบาะแสการทุจริตผ่านกล่องรับความคิดเห็น/กล่องไว้วางใจ ตั้งเครือข่ายกลุ่มพิทักษ์สุจริต
5. เข้าร่วมจัดทำแผน และพิจารณาโครงการต่างๆ ที่ลงในพื้นที่ ถ้าพบโครงการทุจริต ต้องหาบุคคลที่ไว้วางใจได้ หาช่องทางคนที่ทำทุจริต ผ่านสภาองค์กรชุมชนเพื่อแจ้งการทุจริต

ผู้รับผิดชอบ : ผู้นำชุมชน, ประชาชน, ปปท., อบต., เครือข่ายป้องกันการทุจริต

ด้านที่ 4 การประชาสัมพันธ์

เป้าหมาย (ทิศทาง) เพื่อให้มีปฏิบัติการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิยมชอบที่เกิดขึ้น โดยในเบื้องต้นต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ การแก้ไขปัญหา และกำหนดปัญหาที่จะดำเนินการซึ่งภาคประชาชนจะเน้นบทบาทของการเฝ้าระวัง ป้องกัน และต่อต้านการทุจริตตามที่กฎหมายรองรับและปลอดภัย ไม่ทำเรื่องการปราบปราม ทั้งนี้ โดยให้การแจ้งเบาะแสตามกระบวนการ และช่องทางของหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่หลัก เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และทำในนามเครือข่ายไม่ใช่บุคคล เป็นเรื่องลับไม่เปิดเผย

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

1. สื่อสารการป้องกันการทุจริตผ่านสื่อออนไลน์ และประชาคมหมู่บ้าน
2. ประกาศเชิดชูคนทำความดี
3. จัดกิจกรรมการป้องกันการทุจริตในช่วงเทศกาลสำคัญ
4. แจ้งเรียนการป้องกันการทุจริตผ่านประชาคมหมู่บ้าน
5. เสี่ยงตามสายและป้ายแจ้งเตือน
6. จัดทำสื่อต่างๆ เช่น แผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ
7. ตั้งกลุ่มไลน์ แจ้งสายด่วน

ผู้รับผิดชอบ : โรงเรียน, วัด, ชุมชน, กรรมการหมู่บ้าน, รพสต, ประชาชน, ปปท. อบต., เครือข่ายประชาชน, พระสงฆ์, อบต., กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน

ส่วนที่ 3

การขับเคลื่อนธรรมณูญสู่การปฏิบัติและการทบทวนธรรมณูญ

เพื่อให้การดำเนินการตามธรรมณูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน ตำบล พิกุลดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย (ทิศทาง) และมาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ทั้ง 4 ด้าน จึงกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนธรรมณูญสู่การปฏิบัติและการทบทวนธรรมณูญ ไว้ดังนี้

1. ผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านจัดทำโครงการ และ/หรือดำเนินกิจกรรมในชุมชนตามมาตรการสำคัญ
2. จัดตั้งศูนย์ประสานงานและรับเรื่องร้องเรียนการกระทำการทุจริต
3. จัดทำกล่องแจ้งเบาะแสการทุจริตผ่านกล่องไว้วาง
4. จัดให้มีการทบทวนธรรมณูญฉบับนี้ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อย่างน้อยทุก 2 ปี

ส่วนที่ 4

แนวทางการวัดผลสำเร็จ

เพื่อให้มีการติดตามผลการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินการตามธรรมนูญการ
สร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน ตำบล....พิกุล.... เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด
จึงกำหนดแนวทางการวัดผลสำเร็จ ดังนี้

1. มีเครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน ร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและต่อต้านการ
ทุจริตในระดับตำบล
2. มีคู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมและช่องทางการร้องเรียนของประชาชน
3. ไม่มีเรื่องร้องเรียน หรือ ไม่มีการการทุจริตและประพฤติมิชอบในพื้นที่ตำบล

จึงประกาศให้ทราบและยึดถือปฏิบัติร่วมกัน

ประกาศ ณ วันที่ 5 เดือน สิงหาคม พ.ศ.2565

ลงชื่อ.....

(นายวิรัตน์ เหมันต์)

ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลพิกุล

ลงชื่อ.....

(พระครูนิยามภัทรธรรม)

เจ้าคณะตำบลชุมแสง

ลงชื่อ.....

(นายสนอง วงษ์ละม้าย)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพิกุล

ลงชื่อ.....

(นายน้อย อ่อนละมุล)

ประธานเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านตำบลพิกุล

ลงชื่อ.....

(นางวิชุดา ทิมประทุม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางไช

ลงชื่อ.....

(นายสุรพร จันทร์ไข)

ประธานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตำบลพิกุล

ลงชื่อ.....

(นายสมชัย นุ่มนิ่ม)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านชุมแสง

ลงชื่อ.....

(นางสาวรินทร เรือนทอง)

ประธานกลุ่มพัฒนาสตรีตำบลพิกุล

